

Алла В. Череп¹, Олександр Г. Череп², Євген Лихолат³, Іван С. Щербина⁴

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА РУШІЇ РОЗВИТКУ

У статті досліджено теоретико-методичні підходи до визначення сутності поняття «інновації», «інноваційна діяльність», «інноваційний потенціал» України крізь призму фінансового та агропромислового секторів. Надано авторське визначення інноваційного потенціалу та охарактеризовано використання інноваційного потенціалу в агропромисловому комплексі. Охарактеризовано інновації в сільському господарстві за категоріями: технологічні, організаційні, екологічні, інформаційні, соціальні. Проаналізовано законодавчі аспекти інноваційної діяльності, роль штучного інтелекту в розвитку фінтеху, а також вплив сучасних технологій на агросектор. Встановлено, що суттєве зростання міжнародної присутності українських компаній вказує на зростаючу конкурентоспроможність фінтех-продуктів на глобальному ринку. Така динаміка відображає орієнтацію ринку не лише на внутрішнє відновлення, а й на експансію в зовнішнє середовище, що в майбутньому може забезпечити доступ до нових клієнтів і додаткових ресурсів для інновацій. Відображено результати опитування експертів, які показують, що найбільш вазомий вплив на фінансовий сектор у найближчій перспективі очікується саме від штучного інтелекту. Визначено головні тенденції для агросектору та ефективність показників підприємств агробізнесу, які впровадили інновації. Наведено приклади компаній, які активно розвивають та застосовують технологічні інновації у сільському господарстві як світового лідера у виробництві агротехніки, який постійно впроваджує передові технології, щоб покращити якість, надійність і безпеку своєї техніки: цифровізація, автоматизація, дистанційне керування і штучний інтелект. Окрему увагу приділено оцінці позиції України у Глобальному індексі інновацій, її динаміці та основним бар'єрам розвитку. Встановлено, що аграрні підприємства, які активно впроваджують інновації, демонструють значне покращення фінансово-економічних показників це зростання прибутковості, покращення рентабельності, збільшення експорту, зростання продуктивності праці. Представлено кількісний і якісний аналіз показників, що свідчать про зростання інноваційного потенціалу попри складні соціально-економічні умови.

Ключові слова. Інноваційний потенціал, фінтех, агросектор, штучний інтелект, інноваційна діяльність, інновації.

Рис. 3. Табл. 3. Літ. 38.

DOI: 10.32752/1993-6788-2025-1-289-65-77

Alla Cherep, Oleksandr Cherep, Yevhen Lykholat, Ivan Shcherbyna INNOVATION POTENTIAL OF UKRAINE: CHALLENGES, PROSPECTS AND DRIVERS OF DEVELOPMENT

The article studies theoretical and methodological approaches to determining the essence of the concept of "innovation", "innovation activity", "innovation potential" of Ukraine through the prism of the financial and agro-industrial sectors. The author's definition of innovation potential is provided and the use of innovation potential in the agro-industrial complex is characterized. Innovations in agriculture are characterized by categories: technological, organizational, environmental, informational, social. The legislative aspects of innovation activity, the role of artificial

¹ Zaporizhzhya National University. Zaporizhzhia. Ukraine.

² Zaporizhzhya National University. Zaporizhzhia. Ukraine.

³ Head of E-Commerce Department. Kyiv. Ukraine.

⁴ Zaporizhzhya National University. Zaporizhzhia. Ukraine.

intelligence in the development of fintech, as well as the impact of modern technologies on the agricultural sector are analyzed. It has been established that a significant increase in the international presence of Ukrainian companies indicates the growing competitiveness of fintech products in the global market. Such dynamics reflect the market's orientation not only to internal recovery, but also to expansion into the external environment, which in the future may provide access to new customers and additional resources for innovation. The results of a survey of experts are reflected, which show that the most significant impact on the financial sector in the near future is expected from artificial intelligence. The main trends for the agricultural sector and the effectiveness of indicators of agribusiness enterprises that have introduced innovations have been identified. Examples of companies that actively develop and apply technological innovations in agriculture are given as a world leader in the production of agricultural machinery, which constantly introduces advanced technologies to improve the quality, reliability and safety of their equipment: digitalization, automation, remote control and artificial intelligence. Special attention is paid to assessing Ukraine's position in the Global Innovation Index, its dynamics and main barriers to development. It has been established that agricultural enterprises that actively introduce innovations demonstrate a significant improvement in financial and economic indicators, such as an increase in profitability, an increase in profitability, an increase in exports, and an increase in labor productivity. Quantitative and qualitative analysis of indicators indicating the growth of innovation potential despite difficult socio-economic conditions is presented.

Keywords. Innovation potential, fintech, agricultural sector, artificial intelligence, innovation, innovation.

Peer-reviewed, approved and placed: 05.07.2025

Постановка проблеми. Попри наявність потенціалу та зростаючий інтерес до інновацій, Україна стикається з численними проблемами у сфері інноваційного розвитку: недосконала правова база, обмежене фінансування, міграція наукових кадрів, руйнування інфраструктури внаслідок війни та низькі позиції у міжнародних рейтингах інноваційності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Головною метою державної інноваційної політики є створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій, виробництва та реалізації нових видів конкурентоздатної продукції. Формування ефективної державної інноваційної політики можливо лише при наявності потужного інноваційного потенціалу, який досліджували науковці Алієв Р. (2019) [1], Andrushkiv V.M. [2], Cherep O.H. (2025, 2023, 2023,2025, 2019) [1, 9, 13, 16, 17], Oleynikova L.H.& Moroz A.Yu. (2025) [2], Василик Н.М. (2018) [3], Зайцева Л.О. (2020) [4], Калініченко С. (2025) [5], Краснокутська Н.С. (2009) [6], Потапова А. Г. (2022) [7], Пілецька, С., Коритько, Т., & Лукаржевська-Мялик, В. (2022) [8], Cherep Alla (2023, 2023, 2017, 2020, 2023, 2023, 2017) [9, 10, 11, 12, 13, 14, 15], Adamenko Maryna, Dashko Iryna, Korolenko Rita, Kornukh Oksana (2023) [9], Василенко Д.О. (2023) [10], Лейбович А.В. (2017) [11], Z.Baranik, O.Bondarenko, K.Khavrova, S.Kharabuga (2020) [12], Adamenko Maryna; Dashko Iryna; Korolenko Rita; Kornukh Oksana (2023) [13], Кармазіна В.С. (2023) [14], Павленко, А. І. (2019) [17], Чухрай Н.І. (2003) [18], Хаустова К., & Кобаль А. (2022) [19], Шилова О.Ю., Чермошенцева Є.С. (2012) [20]. Але не вирішеними залишаються проблемні питання щодо розвитку інноваційного потенціалу.

Мета дослідження. Проаналізувати поточний стан інноваційної діяльності в Україні, зокрема у фінтех і агросекторі, виявити ключові проблеми та перспективи розвитку, а також дати оцінку динаміці інноваційного потенціалу в Україні та у світовому контексті.

Основні результати дослідження. В Україні поняття інновацій та інноваційної діяльності регулюється низкою законодавчих актів, підзаконних нормативних документів та Конституцією України [21]. Основним регулюючим законом виступає Закон України «Про інноваційну діяльність», який встановлює повноваження органів влади, зокрема Кабінету Міністрів і центральних органів виконавчої влади та регулює джерела фінансування інновацій, систему стимулювання інновацій, створення інноваційної інфраструктури (технопарки, інкубатори тощо) та інтелектуальну власність у рамках інноваційної діяльності [22]. Згідно із Законом України, інновації - це новостворені або вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва або соціальної сфери. Інноваційна діяльність — діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг. Закон зазначає, що суб'єктами інноваційної діяльності можуть бути фізичні і юридичні особи України, фізичні і юридичні особи іноземних держав, особи без громадянства, об'єднання цих осіб, які провадять в Україні інноваційну діяльність і залучають майнові та інтелектуальні цінності, вкладають власні чи запозичені кошти в реалізацію в Україні інноваційних проектів, а об'єктами інноваційної діяльності є: інноваційні програми і проекти; нові знання та інтелектуальні продукти; виробниче обладнання та процеси; інфраструктура виробництва і підприємництва [22].

Як відомо, фінтех- компанії також безпосередньо вважаються суб'єктами інноваційної діяльності, оскільки в Україні вони розвиваються саме як її форма у фінансовому секторі та мають високий інноваційний потенціал. На сьогодні основою інновацій є впровадження штучного інтелекту, ШІ вже сьогодні трансформує промисловість, медицину, фінанси, освіту та державне управління, забезпечуючи новий рівень ефективності та якості. Використання алгоритмів машинного навчання і нейромереж дозволяє створювати інноваційні продукти й послуги, які раніше були неможливими. Саме тому штучний інтелект стає фундаментом інноваційного розвитку, його впровадження поступово стає не альтернативою, а необхідністю, зважаючи на темпи технологічного розвитку та глобальну конкуренцію, тому використання ШІ не обійшло стороною і Україну.

Інноваційний розвиток напряду пов'язаний із використанням інноваційного потенціалу. За визначенням Шиловой О.Ю. — «інноваційний потенціал підприємства є результатом наявності ресурсів (що характеризують кількість і якість факторів виробництва в певних умовах), залучених для досягнення поставлених цілей за допомогою існуючих методів регулювання і координації діяльності суб'єкта господарювання на засадах соціального

менеджменту. Тобто це характеристика ресурсної готовності підприємства здійснювати тактичне й стратегічне управління інноваційною діяльністю, з чим погоджуються автори» [20, с. 222; 3, с. 155; 5, с. 506; 6, с. 170; 8].

Враховуючи вищезазначені визначення, пропонуємо розглядати інноваційний потенціал- як можливості ефективно використовувати всі наявні ресурси з метою отримання найбільш ефективних результатів в майбутньому.

Підтвердженням цього є слова експертів з Української фін-тех асоціації, вони зазначають, що одним з головних трендів фінтеху у 2025 році буде використання інструментів ШІ для автоматизації повсякденних завдань. Це й обробка транзакцій, і звірка документів, і введення даних, і дотримання нормативних вимог, і виявлення шахрайства. Штучний інтелект суттєво підвищить ефективність цих операцій та знизить кількість людських помилок, що своєю чергою призведе до зменшення операційних витрат і підвищення ефективності роботи компаній [23]. Очікуваний вплив інноваційних рішень на розвиток фінансового сектора в 2025 р. за оцінками експертів наведено на рис. 1.

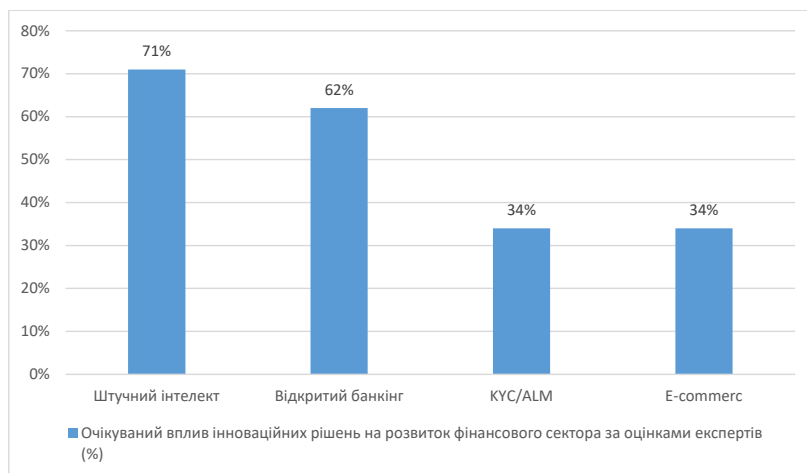

Рис. 1. Тренди, які матимуть найбільший вплив на фінансовий сектор в 2025 р. [28]

Згідно фінтех каталогу станом на 2024 рік в Україні налічується 256 фінтех компаній, що на 10 більше ніж у минулому році (таблиця 1) [24].

Таблиця 1. Аналіз динаміки розвитку фінтех сектору в Україні 2023-2024 рр., складено автором на основі [24, 25]

Рік	К-сть компаній	Пройшли точку беззбитковості	Користуються власним коштом	Працюють на міжнародному ринку
2023	246	68%	66%	33%
2024	256	75%	79%	47%

Разом із кількісним зростанням фіксується й поліпшення фінансових показників галузі. Так, частка компаній, які пройшли точку беззбитковості,

зросла з 68% у 2023 році до 75% у 2024 році, тобто на 7 відсотків. Водночас показник компаній, що користуються власним капіталом як основним джерелом фінансування, також зріс: з 66% до 79%. Найбільш динамічним є зростання участі українських фінтех-компаній на міжнародному ринку — у 2023 році таких було 33%, а вже у 2024 — 47%, тобто на 14 відсотків більше, що є найсуттєвішою зміною серед усіх показників. Аналіз свідчить про стабільне зростання українського фінтех-сектору. Збільшення кількості компаній у поєднанні зі зростанням частки беззбиткових бізнесів вказує на те, що ринок не просто розширюється, а залучає гравців із життєздатною бізнес-моделлю. Зростання частки компаній, що фінансують свою діяльність переважно власним коштом, є свідченням фінансової стабільності та незалежності галузі, проте це все одно залишається проблемою (рис. 2).

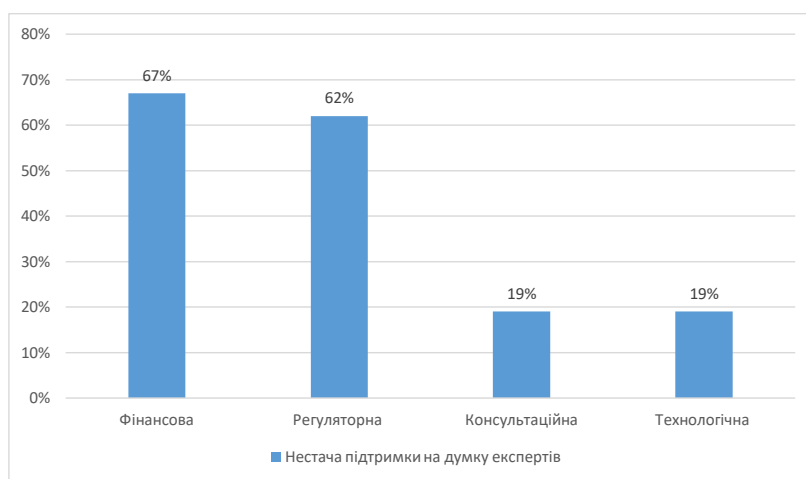

Рис. 2. Основні види нестачі підтримки для розвитку фінтех сектору на основі проведеного опитування серед експертів [28]

Згідно з результатами опитування експертів, найбільшою проблемою для фінтех-компаній в Україні є обмежений доступ до фінансових ресурсів. Про нестачу фінансової підтримки заявили 67% респондентів, що є найвищим показником серед усіх типів підтримки. Такий результат є тривожним сигналом, оскільки фінансування — це фундаментальний ресурс для впровадження інновацій, масштабування сервісів, створення нових технологій, а також виходу на міжнародні ринки. Не меншою проблемою є недосконала законодавча база, на думку Інни Коваленко [30] «Чинна нормативно-правова база не повністю відповідає економіці. Все ще бракує достатньо ефективної правової бази для захисту прав інтелектуальної власності, функціонування венчурного капіталу як ринкової установи; процедури щодо окремих суб'єктів інновацій є необґрунтовано складними. Більше того, критерії інноваційності проєктів і відмінність між інвестиційними та інноваційними проєктами не встановлені законом.

Питання об'єктивної експертизи та конкурентної основи бюджетного фінансування наукових, науково-технологічних та інноваційних програм і проектів недостатньо врегульовані» [35].

Високий потенціал для інновацій має агропромисловий комплекс. Як відомо агросектор є однією з основних галузей України та за даними delo.ua частка агропромислового сектору в ВВП України складає приблизно 20% (1,2 млрд грн), з яких на агровиробництво припадає близько 11% (0,77 млрд грн), а на переробну галузь — 9% (0,6 млрд грн) [26]. Як зазначає Стоянова А.А.: «Інновації в сільському господарстві — це впровадження нових технологій, методів, процесів або продуктів, які сприяють підвищенню ефективності виробництва, оптимізації використання ресурсів та поліпшенню якості продукції. Інновації включають розвиток як технічних рішень (нові сільськогосподарські машини, автоматизація), так і організаційних (нові методи управління господарствами, ланцюжки поставок), що забезпечують зростання продуктивності та конкурентоспроможності аграрного сектору» [26]. Інновації в сільському господарстві розглядаються за такими категоріями:

- технологічні інновації. Впровадженням нових або вдосконалених технологій у процесі виробництва сільськогосподарської продукції;
- організаційні. Впровадження нових методів управління сільськогосподарськими підприємствами;
- екологічні. Інновації, спрямовані на зменшення негативного впливу сільського господарства на навколишнє середовище;
- інформаційні. Використання цифрових технологій і систем для збору, аналізу та використання інформації в процесі управління аграрним виробництвом;
- соціальні інновації. Залучення фермерів до інноваційних освітніх програм [31].

Однією з компаній, яка активно розвиває та застосовує технологічні інновації у сільському господарстві, є Case — це світовий лідер у виробництві агротехніки, який постійно впроваджує передові технології, щоб покращити якість, надійність і безпеку своєї техніки: цифровізація, автоматизація, дистанційне керування і штучний інтелект. Одним із прикладів є системи точного землеробства засновані на використанні GPS навігації, дистанційного моніторингу земельних ділянок, аналізу стану ґрунту, диференціального поливу та внесення добрив. Ці системи дозволяють оптимізувати сільськогосподарські процеси, знизити витрати на працю, воду, енергію та хімікати, а також підвищити врожайність та якість продукції [33]. На сьогодні головними тенденціями для агросектору є: біоінженерія; сільськогосподарська робототехніка та автоматизація; відстеження врожаю; регенеративне землеробство; вирощування в приміщенні; сільськогосподарське картографування; прогнозне сільське господарство; вуглецеве фермерство; цифрові двійники; удосконалені біодобрива [34].

На рисунку 3 відображено головні тенденції 2025 року в сільськогосподарській галузі. Біоінженерія очолює список, що свідчить про прогрес у таких галузях, як геномно-модифіковані культури та стійкі

агрохімікати. Наразі очікується, що обсяг ринку сільськогосподарських біотехнологій зростатиме зі складним річним темпом зростання (CAGR) на рівні 7,1% з 2025 по 2030 рік. Крім того, вуглецеве землеробство та регенеративне сільське господарство сприяють сталому розвитку, одночасно задовольняючи зростаючий попит на продукти харчування. Використання сільськогосподарських роботів забезпечує ефективність часу та витрат. Прогнозується, що до 2035 року обсяг ринку сільськогосподарських роботів досягне 139,4 мільярда доларів США, що представляє середньорічний темп зростання (CAGR) у 24,78%. Нарешті, такі тенденції, як прогнозне землеробство, картографування сільського господарства та точне землеробство, дають уявлення про непередбачувані фактори в сільськогосподарській галузі [14].

Рис. 3. Головні тенденції 2025 року в агропромисловому секторі [34]

Загалом, підприємства аграробізнесу, які активно впроваджують інновації, мають зростання показників врожайності, продуктивності праці, доходу від реалізації продукції на експорт та зниження витрат виробництва (табл. 2) [31].

Таблиця 2. Ефективність показників підприємств агробізнесу, які впровадили інновації [31]

Показник	До впровадження інновацій (%)	Після впровадження (%)
Врожайність (т/га)	5	6,5
Рівень витрат на одиницю продукції (%)	100	80
Продуктивність праці (т/чол)	2	3
Експортна виручка (%)	10	15
Рентабельність виробництва (%)	12	18

Розглядаючи інноваційний потенціал України, важливо звернути увагу не лише на окремі галузі, а й на загальну динаміку інноваційного розвитку країни в міжнародному контексті. Один із показників, що дозволяє оцінити це комплексно – Глобальний індекс інновацій (GII) (таблиця 3).

Таблиця 3. Порівняльна таблиця глобального індексу інновацій 2021-2024 рр., складено автором на основі [32- 35]

Рік	GII	Місце у рейтингу
2021	35,6	49
2022	31	57
2023	32,8	55
2024	29,5	60

Представлені у таблиці дані свідчать про поступове зниження як абсолютного значення глобального індексу інновацій (GII), так і позиції України у світовому рейтингу протягом 2021–2024 років. Якщо у 2021 році Україна займала 49 місце з індексом 35,6, то вже у 2024 році її показники погіршилися до 60 місця при значенні індексу 29,5. Така динаміка свідчить про наявність системних проблем у сфері інноваційного розвитку, що значною мірою обумовлені зовнішніми факторами, насамперед – повномасштабною війною. Найрізкіше падіння відбулося у 2022 році, одразу після початку війни. Зменшення індексу з 35,6 до 31, а позиції – з 49 до 57, пояснюється як фізичним руйнуванням інноваційної інфраструктури, так і значним відтоком людського капіталу, зокрема науковців, інженерів, IT-фахівців. За даними НФД України після початку повномасштабного вторгнення до осені 2022 року Україну покинули 18,5% науковців [35]. Також згідно з даними за 2022 рік 40 наукових установ були частково або серйозно пошкоджені, 220 об'єктів було серйозно пошкоджено або знищено, а 630 одиниць наукового обладнання були пошкоджені, знищені або викрадені [36]. У 2023 році спостерігалось часткове покращення ситуації: індекс дещо зріс до 32,8, а позиція покращилася на дві сходинки завдяки зростанню активності у сфері цифрових технологій та підтримці з боку міжнародних партнерів, які продовжували інвестувати в IT-індустрію, освіту та стартапи. Проте вже у 2024 році тенденція знову стала негативною: індекс знизився до 29,5, а Україна опустилася на 60 місце. Загалом це пов'язано з малим фінансуванням науки, за даними mind.ua, щоб наукова галузь в Україні як мінімум мала можливості для повноцінної діяльності необхідно виділяти приблизно 0,9% ВВП і якщо у 2022 році Україна мала 0,33% ВВП, то у 2024-му – 0,17% ВВП (176,2 млрд грн), що є критично малим [37]. Проте вже у 2025 році фінансування науки збільшилося і станове 194,3 млрд грн, що говорить про те, що ситуація поступово покращується [38].

Висновок. Інноваційний потенціал України залишається значним, зокрема у таких сферах як фінанси та сільське господарство. Водночас країна стикається з серйозними бар'єрами – інституційними, фінансовими та геополітичними. Незважаючи на тимчасове зниження в міжнародних рейтингах, збільшення фінансування науки у 2025 році свідчить про позитивні

зрушення. Для реалізації повного потенціалу необхідні комплексні реформи у правовій системі, стабільна фінансова підтримка інновацій та інтеграція у глобальні інноваційні ринки.

1. Aliyev, R. (2019). The essence of the concept of "enterprise potential" and its components. *Entrepreneurship and innovation*, (9), 54-59. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/9.8> . URL: <http://ejournal.in.ua/index.php/journal/article/view/203>
2. Andrushkiv B.M., Cherep O.H., Oleynikova L.H., Moroz A.Yu. Assessment of the potential of public-private partnership in Ukraine. Financial strategies for innovative development of the economy. 2025 (66), 157-164. DOI <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2025-2-66-24> URL: <https://journal-sofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/4673/4455>
3. Vasylyk N.M. Assessment of the effectiveness of management of the resource potential of the enterprise. *Economic analysis*. 2018. T. 28. № 3. C. 154–161. URL: https://www.google.com/search?q=%D0%92%D0%B0%D1%96%D0%B7.+2018.+%D0%A2.+28.+%E2%84%96+3.+%D0%A1.+154%E2%80%9393161.&gs_lcrp=EgZjaHJvb_WUyBggAEEUYOdIBCTeWNTdqMGoxNagCALACAA&sourceid=chrome&ie=UTF-8
4. Zaitseva, L. (2020), "Innovative potential in ensuring the sustainable development of the company", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8348> (Accessed 10 Aug 2025). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.11.72 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8348>
5. Kalinichenko, S. (2025). Economic potential as a key element of strategic management of an agricultural enterprise. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 340(2), 506-510. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-80>
6. Krasnokutska N.S. Enterprise Potential as an Object of Management in the Course of the Evolution of the Theory of Strategic Management. *Bulletin of SSU. Series Economics*. 2009. №1. C.169-177. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/9402>
7. Potapova A. G. Economic Potential of the Regions of Ukraine: Textbook/ Lesya Ukrainka Volyn National University. Lutsk: PE Ivanyuk V. P., 2022. 415 p. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21052>
8. Piletskaya, S., Korytko, T., & Lukarzhevskaya-Myalyk, V. (2022). Economic potential of enterprise development in the system of its safety management. *Economy and society*, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-34> URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1791>
9. Cherep Alla, Adamenko Maryna, Cherep Oleksandr, Dashko Iryna, Korolenko Rita, Kornukh Oksana. The Influence of the Innovation Potential of Personnel on Strengthening Economic Security of Ukrainian Enterprises in the Post-War Period" by. Has been published in the wseas Transactions on Business and Economics, ISSN / E-ISSN: 1109-9526/2224-2899, Volume 20, 2023, Art. №8, p.70-79. URL: https://www.researchgate.net/publication/363601831_The_Influence_of_the_Innovation_Potential_of_Personnel_on_Strengthening_Economic_Security_of_Ukrainian_Enterprises_in_the_Post-War_Period
10. Cherep, A., & Vasylenko, D. (2023). Formation of strategic vectors for using the potential of JSC Kharkivoblenergo during the Russian-Ukrainian war and the post-war period. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*, 2(6), 12–19. <https://doi.org/10.46299/j.isjmef.20230206.02>
11. Cherep A.V., Leibovych A.V. Human capacity management model of education (application of the private school). URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/14_1_2017ua/40.pdf
12. A. Cherep, Z. Baranik, O. Bondarenko, K. Khavrova, S. Kharabuga. Analysis and modeling of an iron ore enterprises production potential in kryvyi Rih. *Naukoni Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho universytetu*, 2020 № 4. P. 130- 139 URL: https://www.researchgate.net/publication/344021982_Analysis_and_modeling_of_an_iron_ore_enterprise's_production_potential_in_Kryvyi_Rih_region
13. Cherep Alla; Adamenko Maryna; Cherep Oleksandr; Dashko Iryna; Korolenko Rita; Kornukh Oksana. The influence of the innovation potential of personnel on strengthening economic security of Ukrainian enterprises in the post-war period. *Wseas transactions on business and economics*. Volume 20 2023, C. 70- 79. URL: <https://wseas.com/journals/bae/2023/a165107-1792.pdf>
14. Cherep A.V., Karmazina V.S. Formation and implementation of the innovation potential of Nova Poshta LLC. *Financial strategies for innovative development of the economy*, 2023. (2 (62), 27-32.

<https://doi.org/10.26661/2414-0287-2024-2-62-04> URL: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/4220>

15. Cherep A.V. Economic mechanism of increasing the competitiveness potential of an industrial enterprise. Ensuring the innovation and investment attractiveness of the state on the basis of sustainable development of business entities: a collective monograph. Zaporizhzhia.: publisher FOP Mokshanov V.V., 2017. P.103-107

16. Череп О.Г., Сарбей Л.В. Цифровізація як інструмент відбудови економіки України в повоєнний період. Видавництво «Молодий вчений» № 12 (124) листопад 2023 URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/6032>. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-12-124-4>

17. Череп, О. Г., & Павленко, А. І. (2019). Дослідження сутності та структури санаційного потенціалу підприємства. Економічний простір, (150), 71-75. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/150-13> URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/citationstylelanguage/get/apa?submissionId=364>

18. Чухрай Н.І. Моніторинг інноваційного потенціалу підприємств : Методичні рекомендації //за науковою редакцією Є.В. Крикавського, С.О. Маяковського. Львів: Львівське обласне управління статистики Державного комітету статистики України, Інститут регіональних досліджень НАН України, 2003. 48 с.

19. Хаустова, К., & Кобаль, А. (2022). Методичні підходи до оцінки ресурсного потенціалу стратегічних змін в організації. Підприємництво та інновації, (25), 93-96. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/25.15> URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/548>

20. Шилова О.Ю., Чермошенцева Є.С. Інноваційний потенціал підприємства: сутність і механізм управління. Маркетинг і менеджмент інновацій, 2012, № 1. С. 220- 227. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/25379/1/Shilova.pdf;jsessionid=DE003DE72582ED79FCA4E66000D2039C>

21. Конституція України. Із змінами, внесеними

Законами України від 8 грудня 2004 року N 2222-IV, від 1 лютого 2011 року N 2952-VI, від 19 вересня 2013 року N 586-VII, від 21 лютого 2014 року N 742-VII, від 2 червня 2016 року N 1401-VIII, від 07 лютого 2019 року, N 2680-VIII. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>

22. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 31.03.2023 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>

23. Фінтех-тренди 2025. Українська асоціація фінтех та інноваційних компаній. URL: https://fintechua.org/fintech_trends_2025

24. Український фінтех каталог 2024. Українська асоціація фінтех та інноваційних компаній. URL: https://fintechua.org/catalog_2024ua

25. Український фінтех каталог 2023. Українська асоціація фінтех та інноваційних компаній. URL: <https://fintechua.org/fintech-catalog-2023>

26. Стоянова А. А. Роль аграрних інновацій у розвитку сучасного українського агробізнесу. Modern Economics. 2025. № 49(2025). С. 226-233. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V49\(2025\)-29](https://doi.org/10.31521/modecon.V49(2025)-29).

27. Козаченко О. Частка агросектора у ВВП країни складає близько 20% – міністр – Delo.ua. Останні новини України та світу онлайн – delo.ua. URL: <https://delo.ua/news/castka-agrosektora-u-vvp-krayini-skladaje-blizko-20-ministr-439487/>

28. Технологічні інновації у сільському господарстві: огляд сучасної техніки Case. Пропозиція – Головний журнал з питань агробізнесу. URL: <https://propozitsiya.com/articles/ahro-biznes/tekhnologichni-innovatsiyi-u-silskomu-hospodarstvi-ohlyad-suchasnoyi-tekhniky>

29. Agriculture Trends and Innovations in 2025. StartUs Insights. URL: https://www.startus--insights-com.translate.google/innovators-guide/agriculture-trends/?_x_tr_sl=auto&_x_tr_tl=ru&_x_tr_hl=ru

30. Kovalenko I. Analysis of problems of innovative regulation activities in Ukraine. Slovo of the National School of Judges of Ukraine. 2022. No. 1-2(38-39). P. 160–170.

31. Global Innovation Index 2021: Innovation in the face of uncertainty. global-innovation-index. 2021. global-innovation-index. URL: <https://www.wipo.int/en/web/global-innovation-index/2021/index>

32. Global Innovation Index 2022: Innovation in the face of uncertainty. global-innovation-index. 2022. global-innovation-index. URL: <https://www.wipo.int/en/web/global-innovation-index/2022/index>

33. Global Innovation Index 2023: Innovation in the face of uncertainty. global-innovation-index. URL: <https://www.wipo.int/en/web/global-innovation-index/2023/index>
34. Global Innovation Index 2024. Global Innovation Index 2024. URL: <https://www.wipo.int/web/publications/global-innovation-index-2024/en/>
35. Вплив війни на українські дослідження – Національний фонд досліджень України. Національний фонд досліджень України. Віримо в нашу перемогу!. URL: <https://nrfu.org.ua/news/vplyv-vijny-na-ukrayinski-doslidzhennya/>
36. Українська наука та інновації: виклики у дні війни. The Critical Mass. URL: <https://www.thecriticalmass.com/uk/post/українська-наука-та-інновації-виклики-у-дні-війни>
37. Реанімація українських R&D: як МОН і Мінцифри збираються збільшити доходи наукових парків у 100 разів – до 1,5 млрд грн. Mind.ua. URL: <https://mind.ua/publications/20284162-reanimaciya-ukrayinskih-randampd-yak-mon-i-mincifri-zbirayutsya-zbilshiti-dohodi-naukovih-parkiv-u-100>
38. Фінансування науки в Україні у 2025 році. Nim Media. URL: <https://nim.media/articles/finansuvannya-nauki-v-ukrayini-u-2025-rotsi>

1. Aliyev, R. (2019). The essence of the concept of "enterprise potential" and its components. *Entrepreneurship and innovation*, (9), 54-59. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/9.8> . URL: <http://ejournal.in.ua/index.php/journal/article/view/203>
2. Andrushkiv B.M., Cherep O.H., Oleynikova L.H., Moroz A.Yu. Assessment of the potential of public-private partnership in Ukraine. Financial strategies for innovative development of the economy. 2025 (66), 157-164. DOI <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2025-2-66-24> URL: <https://journal-sofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/4673/4455>
3. Vasylyk N.M. Assessment of the effectiveness of management of the resource potential of the enterprise. *Economic analysis*. 2018. T. 28. № 3. S. 154–161. URL: https://www.google.com/search?q=%D0%92%D0%B0%D1%96%D0%B7.+2018.+%D0%A2.+28.+%E2%84%96+3.+%D0%A1.+154%E2%80%93161.&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOdIBCTEwNTdqMGoxNagCALACAA&sourceid=chrome&ie=UTF-8
4. Zaitseva, L. (2020), "Innovative potential in ensuring the sustainable development of the company", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8348> (Accessed 10 Aug 2025). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.11.72 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8348>
5. Kalinichenko, S. (2025). Economic potential as a key element of strategic management of an agricultural enterprise. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 340(2), 506-510. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-80>
6. Krasnokutskaya N.S. Enterprise Potential as an Object of Management in the Course of the Evolution of the Theory of Strategic Management. *Bulletin of SSU. Series Economics*. 2009. №1. S.169-177. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/9402>
7. Potapova A. G. Economic Potential of the Regions of Ukraine: Textbook/ Lesya Ukrainka Volyn National University. Lutsk: PE Ivanyuk V. P., 2022. 415 p. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21052>
8. Piletskaya, S., Korytko, T., & Lukarzhavska-Myalyk, V. (2022). Economic potential of enterprise development in the system of its safety management. *Economy and society*, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-34> URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1791>
9. Cherep Alla, Adamenko Maryna, Cherep Oleksandr, Dashko Iryna, Korolenko Rita, Kornukh Oksana. The Influence of the Innovation Potential of Personnel on Strengthening Economic Security of Ukrainian Enterprises in the Post-War Period" by. Has been published in the *weas Transactions on Business and Economics*, ISSN / E-ISSN: 1109-9526/2224-2899, Volume 20, 2023, Art. №8, p.70-79. URL: https://www.researchgate.net/publication/363601831_The_Influence_of_the_Innovation_Potential_of_Personnel_on_Strengthening_Economic_Security_of_Ukrainian_Enterprises_in_the_Post-War_Period
10. Cherep, A., & Vasylenko, D. (2023). Formation of strategic vectors for using the potential of JSC Kharkivoblenergo during the Russian-Ukrainian war and the post-war period. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*, 2(6), 12–19. <https://doi.org/10.46299/j.isjmef.20230206.02>

11. Cherep A.V., Leibovych A.V. Human capacity management model of education (application of the private school). URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/14_1_2017ua/40.pdf
12. A. Cherep, Z. Baranik, O. Bondarenko, K. Khavrova, S. Kharabuga. Analysis and modeling of an iron ore enterprises production potential in kryvyi Rih. *Naukomyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho universytetu*, 2020 № 4. P. 130– 139 URL: https://www.researchgate.net/publication/344021982_Analysis_and_modeling_of_an_iron_ore_enterprises_production_potential_in_Kryvyi_Rih_region
13. Cherep Alla; Adamenko Maryna; Cherep Oleksandr; Dashko Iryna; Korolenko Rita; Kornukh Oksana. The influence of the innovation potential of personnel on strengthening economic security of Ukrainian enterprises in the post-war period. *Wseas transactions on business and economics*. Volume 20 2023, C. 70– 79. URL: <https://wseas.com/journals/bae/2023/a165107-1792.pdf>
14. Cherep A.V., Karmazina V.S. Formation and implementation of the innovation potential of Nova Poshta LLC. Financial strategies for innovative development of the economy, 2023. (2 (62), 27–32. <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2024-2-62-04> URL: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/4220>
15. Cherep A.V. Economic mechanism of increasing the competitiveness potential of an industrial enterprise. Ensuring the innovation and investment attractiveness of the state on the basis of sustainable development of business entities: a collective monograph. Zaporizhzhia.: publisher FOP Mokshanov V.V., 2017.- P.103–107
16. Cherep O.H., Sarbiei L.V. Tsyfrovizatsiia yak instrument vidbudovy ekonomiky Ukrainy v povoiennyi period. *Vydavnytstvo «Molodyi vchenyi»* № 12 (124) lystopad 2023 URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/6032>. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-12-124-4>
17. Cherep, O. H., & Pavlenko, A. I. (2019). Doslidzhennia sutnosti ta struktury sanatsiinoho potentsialu pidpriemstva. *Ekonomichnyi prostir*, (150), 71–75. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/150-13> URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/citationstylelanguage/get/apa?submissionId=364>
18. Chukhrai N.I. Monitoryng innovatsiinoho potentsialu pidpriemstv : Metodychni rekomendatsii //za naukovoju redaktsiieiu Ye.V. Krykavskoho, S.O. Maiakovskoho. Lviv: Lvivske oblasne upravlinnia statystyky Derzhavnogo komitetu statystyky Ukrainy, Instytut rehionalnykh doslidzhen NAN Ukrainy, 2003. 48 s.
19. Khaustova, K., & Kobal, A. (2022). Metodychni pidkhody do otsinky resursnogo potentsialu stratehichnykh zmin v orhanizatsii. *Pidpriemnytstvo ta innovatsii*, (25), 93–96. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/25.15> URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/548>
20. Shylova O.Iu., Chermoshentseva Ye.S. Innovatsiinyi potentsial pidpriemstva: sutnist i mekhanizm upravlinnia. *Marketynh i menedzhment innovatsii*, 2012, № 1. S. 220– 227. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/25379/1/Shilova.pdf;jsessionId=DE003DE72582ED79FCA4E6600D2039C>
21. Konstytutsiia Ukrainy. Iz zminamy, vnesenymy Zakonamy Ukrainy vid 8 hrudnia 2004 roku N 2222-IV, vid 1 liutoho 2011 roku N 2952-VI, vid 19 veresnia 2013 roku N 586-VII, vid 21 liutoho 2014 roku N 742-VII, vid 2 chervnia 2016 roku N 1401-VIII, vid 07 liutoho 2019 roku, N 2680-VIII. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>
22. Zakon Ukrainy «Pro innovatsiinu diialnist» vid 31.03.2023 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
23. Fintekh-trendy 2025. Ukrainska asotsiatsiia fintekh ta innovatsiinykh kompanii. URL: https://fintechua.org/fintech_trends_2025
24. Ukrainskyi fintekh katalog 2024. Ukrainska asotsiatsiia fintekh ta innovatsiinykh kompanii. URL: https://fintechua.org/catalog_2024ua
25. Ukrainskyi fintekh katalog 2023. Ukrainska asotsiatsiia fintekh ta innovatsiinykh kompanii. URL: <https://fintechua.org/fintech-catalog-2023>
26. Stoianova A. A. Rol ahrarynykh innovatsii u rozvytku suchasnoho ukrainskoho ahrobiznesu. *Modern Economics*. 2025. № 49(2025). S. 226–233. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V49\(2025\)-29](https://doi.org/10.31521/modecon.V49(2025)-29).
27. Kozachenko O. Chastka ahrosektora u VVP krainy skladaie blyzko 20% – ministr – Delo.ua. Ostanni novyny Ukrainy ta svitu online – delo.ua. URL: <https://delo.ua/news/castka-agrosektora-u-vvp-krayini-skladaje-blyzko-20-ministr-439487/>
28. Tekhnolohichni innovatsii u silskomu hospodarstvi: ohliad suchasnoi tekhniki Case. *Propozitsiia– Holovnyi zhurnal za pytan ahrobiznesu*. URL: <https://propozitsiya.com/articles/ahrobiznes/tekhonolohichni-innovatsiyyi-u-silskomu-hospodarstvi-ohlyad-suchasnoyi-tekhniki>

29. Agriculture Trends and Innovations in 2025. StartUs Insights. URL: https://www-startus--insights-com.translate.google/innovators-guide/agriculture-trends/?_x_tr_sl=auto&_x_tr_tl=ru&_x_tr_hl=ru
30. Kovalenko I. Analysis of problems of innovative regulation activities in Ukraine. Slovo of the National School of Judges of Ukraine. 2022. No. 1-2(38-39). P. 160–170.
31. Global Innovation Index 2021: Innovation in the face of uncertainty. global-innovation-index. 2021. global-innovation-index. URL: <https://www.wipo.int/en/web/global-innovation-index/2021/index>
32. Global Innovation Index 2022: Innovation in the face of uncertainty. global-innovation-index. 2022. global-innovation-index. URL: <https://www.wipo.int/en/web/global-innovation-index/2022/index>
33. Global Innovation Index 2023: Innovation in the face of uncertainty. global-innovation-index. URL: <https://www.wipo.int/en/web/global-innovation-index/2023/index>
34. Global Innovation Index 2024. Global Innovation Index 2024. URL: <https://www.wipo.int/web-publications/global-innovation-index-2024/en/>
35. Vplyv viiny na ukrainski doslidzhennia – Natsionalnyi fond doslidzhen Ukrainy. Natsionalnyi fond doslidzhen Ukrainy. Virymo v nashu peremohu!. URL: <https://nrfu.org.ua/news/vplyv-viiny-na-ukrayinski-doslidzhennia/>
36. Ukrainska nauka ta innovatsii: vyklyky u dni viiny. The Critical Mass. URL: <https://www.the-criticalmass.com/uk/post/ukrainska-nauka-ta-innovatsii-vyklyky-u-dni-viiny>
37. Reanimatsiia ukrainskykh R&D: yak MON i Mintsyfry zbyraiutsia zbilshyty dokhody naukovykh parkiv u 100 raziv – do 1,5 mlrd hrn. Mind.ua. URL: <https://mind.ua/publications/20284162-reanimatsiya-ukrayinskih-randampd-yak-mon-i-mincifri-zbirayutsya-zbilshiti-dohodi-naukovih-parkiv-u-100>
38. Finansuvannia nauky v Ukraini u 2025 rotsi. Nim Media. URL: <https://nim.media/articles/finansuvannya-nauki-v-ukrayini-u-2025-rotsi>